

PREDLOG

– Imajući u vidu da Autonomna pokrajina Kosovo i Metohija zauzima centralno mesto u političkom, ekonomskom, bezbednosnom, kulturološkom, identitetskom i duhovnom smislu za Republiku Srbiju i njene građane,

– U želji da ostvari dugoročni državni i nacionalni cilj – očuvanje celovitosti državne teritorije, suvereniteta, ekonomski razvoj, zaštitu političkih, ekonomskih i bezbednosnih interesa Republike Srbije na području Kosova i Metohije, omogućavanje boljeg života za sve građane pristupanjem Evropskoj Uniji, demografski oporavak,

– Polazeći od toga da svako rešenje, bilo opšteg ili nekog posebnog pitanja, o privremenom, prelaznom ili konačnom statusu Kosova i Metohije, o položaju Srba u Pokrajini ili o zaštiti srpskog verskog i kulturnog nasleđa mora da bude u skladu sa Ustavom Republike Srbije i Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244,

– Potvrđujući stavove iz Rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije o mandatu za političke razgovore o budućem statusu Kosova i Metohije od 21. novembra 2005. godine, Rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije povodom „Predloga za sveobuhvatno rešenje statusa Kosova” Specijalnog izaslanika generalnog sekretara UN Martija Ahtisarija i nastavka pregovora o budućem statusu Kosova i Metohije od 14. februara 2007. godine, Rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije o neophodnosti pravednog rešavanja pitanja Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija zasnovanog na međunarodnom pravu od 25. jula 2007. godine, Rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije o zaštiti suvereniteta, teritorijalnog integriteta i ustavnog poretka Republike Srbije od 26. decembra 2007. godine i Odluke Narodne skupštine Republike Srbije o potvrđivanju Odluke Vlade Republike Srbije o poništavanju protivpravnih akata privremenih organa samouprave na Kosovu i Metohiji o proglašenju jednostrane nezavisnosti od 18. februara 2008. godine,

– Uviđajući neophodnost kontinuiranog i usaglašenog delovanja koje zahteva višegeneracijsku privrženost, ali i korišćenje celokupnog institucionalnog, naučno-akadenskog i političkog iskustva stečenog tokom dva veka razvoja novovekovne srpske državnosti,

– Prepoznajući mogućnost da utvrđen, planski i sistematičan rad na ostvarivanju ovog državnog i nacionalnog cilja može da posluži kao centar postepenog ali postojanog okupljanja, dugoročnog jačanja društvene kohezije, dalje izgradnje i afirmacije nacionalnog identiteta ali i kao doprinos Republike Srbije globalnoj društvenoj i političkoj zajednici,

– Oslanjajući se na jedinstveni državni pristup pitanju Kosova i Metohije kao na funkcionalni politički mehanizam u okviru kojeg sve institucije, ostvarujući aktivnosti iz svojih Ustavom i zakonima utvrđenih nadležnosti, usaglašeno deluju na ostvarivanju utvrđenih državnih i nacionalnih ciljeva, rešavanju otvorenih i tekućih političkih pitanja i operativnom sprovođenju dogovora koji su postignuti i koji budu postignuti između predstavnika Republike Srbije i predstavnika privremenih institucija samouprave u Prištini,

Na osnovu člana 99. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije i člana 8. stav 1. Zakona o Narodnoj skupštini („Službeni glasnik RS”, broj 9/10),

Narodna skupština Republike Srbije, na sednici zasedanja u 2013. godini, održanoj 2013. godine, donela je

REZOLUCIJU

Narodne skupštine Republike Srbije o osnovnim principima za političke razgovore sa privremenim institucijama samouprave na Kosovu i Metohiji

1. Narodna skupština Republike Srbije, na osnovu Političke platforme za razgovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave u Prištini, utvrđuje osnovne principe za političke razgovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave (PIS) u Prištini:

a) Republika Srbija, u skladu sa međunarodnim pravom, Ustavom i voljom građana, ne priznaje i nikada neće priznati jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova;

b) Cilj razgovora je stvaranje preduslova da srpska zajednica i druge nacionalne zajednice na celokupnom području Kosova i Metohije budu u mogućnosti da jačaju, rastu i žive u miru i sigurnosti;

v) Vlada Republike Srbije se ovlašćuje da nastavi sa implementacijom već postignutih dogovora i sporazuma sa predstavnicima PIS u Prištini. Predstavnici Republike Srbije obavezuju se da u nastavku dijaloga o rešavanju tehničkih i političkih pitanja sa predstavnicima PIS u Prištini i predstavnicima međunarodne zajednice buduće sporazume postižu u skladu sa stavovima i osnovnim ciljevima ove rezolucije, nastojeći da se sa predstavnicima PIS u Prištini postigne sveukupni dogovor;

g) Razgovori sa predstavnicima PIS u Prištini i svaki dogovor koji bude postignut treba da daju doprinos evropskim integracijama Republike Srbije.

d) Svi eventualni dogovori sa predstavnicima PIS u Prištini treba da budu postignuti uz konstantan dijalog sa predstavnicima Srba sa Kosova i Metohije.

2. Republika Srbija će kroz pregovore težiti iznalaženju sporazumnog i sveobuhvatnog rešenja za Kosovo i Metohiju. To rešenje mora da bude čvrsta osnova za izgradnju trajnog mira i dostizanje pune bezbednosti za sve ljude koji žive na prostoru južne srpske pokrajine.

3. Republika Srbija spremna je da učini dodatne ustupke radi prevladavanja trenutnog stanja u odnosima između srpskog i albanskog naroda. Istovremeno, Republika Srbija nije spremna da čini dodatne ustupke koji bi mogli da dovedu do ugrožavanja njenih državnih i nacionalnih interesa.

4. Republika Srbija pristupa dijalogu sa PIS u Prištini svesna značaja koji bi postizanje obostrano prihvatljivog rešenja za Kosovo i Metohiju imalo u kontekstu dalje i ubrzane integracije čitavog regiona Zapadnog Balkana u Evropsku uniju.

5. Narodna skupština Republike Srbije zahteva od Vlade da je redovno izveštava o razvoju događaja, toku razgovora sa predstavnicima PIS u Prištini u vezi sa Kosovom i Metohijom, kao i o sprovođenju ovde utvrđenih ciljeva, aktivnosti i mera za zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta i ustavnog uređenja Republike Srbije.

6. Ova rezolucija i njome utvrđeni pravac, smernice i ciljevi državne politike obavezujući su za sve državne organe i organizacije i mogu biti izmenjeni jedino novom rezolucijom Narodne skupštine Republike Srbije.

7. Ovu rezoluciju objaviti u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

RS broj
U Beogradu, 2013. godine

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

PREDSEDNIK
mr Nebojša Stefanović

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ove rezolucije sadržan je u odredbama člana 99. stav 1. tačka 7. i stav 3. Ustava Republike Srbije, kojima je propisano da Narodna skupština donosi zakone i druge opšte akte iz nadležnosti Republike Srbije i da vrši druge poslove određene Ustavom i zakonom, kao i u odredbi člana 8. stav 1. Zakona o Narodnoj skupštini („Službeni glasnik RS”, broj 9/10), kojom je, između ostalog, propisano da Narodna skupština donosi rezoluciju.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE

Razlozi za donošenje ove rezolucije sadržani su u potrebi da se očuva kontinuitet jedinstvene državne politike i da se utvrdi okvir delovanja državnih organa i drugih javnih činilaca u odbrani suvereniteta, teritorijalnog integriteta i ustavnog poretka Republike Srbije. Navedenom rezolucijom Narodna skupština Republike Srbije utvrđuje osnovne principe za političke pregovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave (PIS) u Prištini, imajući u vidu dugoročne državne i nacionalne ciljeve i interese utvrđene Političkom platformom za razgovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave u Prištini.

Republika Srbija, u dobroj veri (*bona fide*), teži nastavku razgovora sa predstavnicima PIS u Prištini, ubeđena u to da je trajno i održivo rešenje za Kosovo i Metohiju moguće dostići kroz iskreni dijalog dve strane.

Ova rezolucija donosi se radi utvrđivanja osnovnih okvira za razgovore sa predstavnicima PIS u Prištini uzimajući u obzir sledeće elemente:

- da osnovna polazna premisa za razgovore sa PIS u Prištini na visokom političkom nivou bude da Republika Srbija, u skladu sa međunarodnim pravom, Ustavom i voljom građana, ne priznaje i nikada neće priznati jednostrano proglašenu „nezavisnost” Kosova;
- sva prava i nadležnosti koji kao rezultat pregovora budu priznati PIS u Prištini biće preneti zakonom na organe Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija u skladu sa Ustavom, zakonima i drugim propisima Republike Srbije;
- da osnovna težnja tokom nastavka razgovora sa predstavnicima PIS u Prištini bude postizanje sveobuhvatnog rešenja, a da svi pojedinačni dogovori budu u skladu sa ciljevima državne politike utvrđenim ovom rezolucijom;
- da polazeći od činjenice da je Republika Srbija u dosadašnjem toku političkog procesa, uprkos i nakon nelegalne jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova, svojim postupcima pružila PIS u Prištini ograničeni pravni i međunarodni subjektivitet i legitimitet, razgovori na visokom političkom nivou treba da budu vođeni o prevazilaženju institucionalnih paralelizama na području Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, ne zadirući u pitanje međunarodnog i državno-pravnog statusa PIS u Prištini. Cilj je uspostavljanje organa vlasti na području Pokrajine koji bi bili priznati od svih strana uključenih u proces i uspostavljanje čvrstih pravnih i političkih garancija na nivou Pokrajine i međunarodne zajednice za politička, teritorijalna i druga prava nacionalnih zajednica na čitavom području Pokrajine;
- da Republika Srbija posebno insistira na:

A) uspostavljanju Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji koju bi činile teritorijalna autonomija četiri opštine severa Kosova i Metohije i druge opštine sa većinskim srpskim i manjinskim stanovništvom (npr. Gračanica, Štrpce, Gora itd.), zasnovane na posebnom Statutu o autonomiji Zajednice srpskih opština

na Kosovu i Metohiji i jemčene Ustavom Pokrajine i javnom deklaracijom predstavnika međunarodne zajednice uključenih u proces;

- Izvorne nadležnosti i elementi unutrašnjeg uređenja Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji biće usaglašeni kroz politički dijalog.

- Republika Srbija smatra da ova autonomija podrazumeva postojanje izvornih nadležnosti u oblastima:

- prosvete (osnovnog, srednjeg i visokog školstva),
- zdravstva (svi nivoi zdravstvene zaštite),
- sporta,
- kulture,
- javnog informisanja,
- zaštite životne sredine,
- kreiranje i sprovođenje politike zaštite životne sredine i održivog razvoja,
- prostornog planiranja,
- isključiva nadležnost u regulaciji prostornog planiranja i mehanizama za upravljanje čitavim procesom, kao i u procedurama za procesuiranje zahteva i njihovo odobravanje,
- isključiva nadležnost u regulaciji sistema za razvoj javnog zemljišta, što uključuje određivanje kriterijuma za namenu različite vrste zemljišta i za korišćenje zemljišta,
- isključiva nadležnost u upravljanju mehanizmom za utvrđivanje zakonitosti vlasništva nad zemljištem i nekretninama,
- isključiva nadležnost u kreiranju politike razvoja zemljišta i stanogradnje, upravljanje javnim površinama uz postojanje sistema efikasne administrativne intervencije u procesu izgradnje, prostornog planiranja i korišćenja zemljišta,
- poljoprivrede,
- šumarstva,
- vodoprivrede,
- lova, ribolova,
- pravosuđa (tužilaštva u prvom i sudstva u prvom i drugom stepenu, sudovi na području Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji bili bi ustanovljeni zakonima na nivou Pokrajine, ali bi sporazumom koji proistekne iz političkog procesa bilo utvrđeno da zakon mora da predvidi mehanizam putem kojeg građani Autonomne zajednice preko svojih predstavnika utiču na izbor i sastav sudova. Ovi sudovi bi imali ovlašćenje da na području Autonomne zajednice, u skladu sa propisima važećim u Pokrajini, odlučuju u sporovima o osnovnim ličnim odnosima, pravima i obavezama građana, da izriču kazne i druge mere prema učinocima krivičnih dela i drugih kažnjivih dela određenih zakonom, da odlučuju o zakonitosti pojedinačnih akata organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, rešavaju sporove o imovinskim i radnim odnosima i odlučuju o drugim pitanjima u skladu sa važećim zakonima),
- unutrašnjih poslova (Autonomna policija bila bi u formalnom smislu deo policijskih snaga Kosova i Metohije, a funkcionisala bi pod autoritetom Izvršnog veća

Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji, na teritoriji Autonomije i u skladu sa ovlašćenjima koja su definisana zakonima u saglasju sa najvišim pravnim aktom Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija i Statutom Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji.)

- rudarstva,
- energetike,
- telekomunikacija,
- trgovine i ekonomske politike,
- izvršno veće ima isključivu nadležnost u pitanjima trgovine i organizacije sajмова, uključujući administrativno planiranje trgovinskih aktivnosti, kao i regulaciju sajamskih aktivnosti na teritoriji Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji.
- fiskalne politike i finansija,
- posebna ovlašćenja Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji vezana za jedinstvene registre privrednih društava, društveno-političkih organizacija i verskih zajednica;
- organi Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji trebalo bi da Ustavom Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija imaju garantovanu mogućnost uspostavljanja neposredne saradnje sa organima Republike Srbije, kao i pravo na dopunsko finansiranje iz sredstava predviđenih budžetom Republike Srbije;
- Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji samostalno odlučuje o izgledu i upotrebi svojih simbola (grba, zastave, himne i dr.), dok je zakonom na nivou Pokrajine preciznije uređena upotreba simbola Pokrajine, kao i zajednička upotreba simbola pokrajine i teritorijalne autonomije;
- Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji ima Skupštinu Autonomne zajednice i Izvršno veće Autonomne zajednice koji bi se starali o vršenju poslova iz delokruga Zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji utvrđenih Statutom.

B) uspostavljanju specijalnog statusa za seoske enklave u kojima Srbi i drugi nealbanci čine većinsko stanovništvo, eventualno i za područje opštine Gora (ovo poslednje je samo mogućnost, u slučaju da većina stanovništva u Gori ne želi da ova opština uđe u sastav Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji);

– Područja obuhvaćena specijalnim statusom, naročito izvan gradskih sredina, treba gde god je to moguće da za polaznu osnovu prilikom određenja teritorije imaju etničku strukturu koja je postojala pre etničkog čišćenja, s obzirom na to da i za međunarodnu zajednicu mora biti neprihvatljivo da rezultati etničkog čišćenja u 21. veku u Evropi budu polazna tačka za iznalaženje nekog političkog rešenja;

– Izvorne nadležnosti područja sa specijalnim statusom bile bi uže od nadležnosti Autonomne zajednice srpskih opština, ali bi nužno trebalo da obuhvate uticaj na izbor kadrova i strukturu organa unutrašnjih poslova za data područja, pravosuđe u prvoj instanci, prosvetu, zdravstvo, kao i pitanja koja zadiru u oblast osnovnih političkih i ekonomskih prava;

– Sporazumom može biti utvrđeno da područja specijalnog statusa pojedine od ovih nadležnosti vrše u saradnji sa organima Autonomne zajednice srpskih opština, u skladu sa zakonima i drugim propisima koji važe u Pokrajini;

V) uspostavljanje posebnog ugovornog odnosa između Srpske pravoslavne crkve i PIS u Prištini;

– Ovim ugovorom, koji bi trebalo da uzme u obzir iskustva iz statusa Rimokatoličke crkve u Italiji, trebalo bi da bude utvrđena međunarodno validna garancija za objekte Srpske pravoslavne crkve, crkvene posede i delovanje Srpske pravoslavne crkve na području Pokrajine;

– Detalji vezani za pregovaračku poziciju po ovom pitanju moraju biti usaglašeni sa predstavnicima Srpske pravoslavne crkve.

G) da u Ustavu Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija bude predviđena trajna garancija za proklamovani povratak lica raseljenih sa Kosova i Metohije i njihovih potomaka na osnovu političkog rešenja usvojenog pregovorima;

– Potrebno je usvajanje Zakona o povratku na nivou Pokrajine, kojim će biti utvrđene obaveze organa Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, Autonomne zajednice srpskih opština i jedinica lokalne samouprave u pogledu povratka izbeglih i interno raseljenih lica;

– Potrebno je na teritoriji Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji, obezbediti i garantovati pravo i uslove za održiv povratak za ona prognana lica sa Kosova i Metohije kojima je onemogućen povratak u njihove domove u drugim delovima Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija;

D) rezultat pregovora mora da bude i stvaranje efikasnog pravnog i organizacionog mehanizma koji bi omogućio uključivanje predstavnika srpskog i drugog nealbanskog stanovništva u rad i odlučivanje svih institucija i organa vlasti Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, a na način da se onemogući bilo koji oblik majorizacije od strane albanskih predstavnika u tim institucijama i organima vlasti;

– Srpska strana predlaže podelu Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija na nekoliko regiona, od kojih bi jedan zaseban predstavljala Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji;

– Srpska strana predlaže formiranje dvodome Skupštine Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, u kojoj bi gornji dom predstavljao Dom regiona i verskih zajednica, a donji dom bi bio Dom građana;

➤ U skladu sa ovim predlogom, u Domu regiona i verskih zajednica bi svi regioni i glavne verske zajednice bili ravnopravno zastupljeni, a u Domu građana bi srpsko i nealbansko stanovništvo bilo zastupljeno u skladu sa garantovanim kvotama i izbornim rezultatima;

➤ Predsedavajući jednog od dva doma, kao i potpredsednik drugog od dva doma, trebalo bi da budu predstavnici srpskog i nealbanskog stanovništva za koje se izjasni većina predstavnika izabranih iz redova srpskog i nealbanskog stanovništva u tom domu;

➤ Moraju postojati efikasni proceduralni mehanizmi koji bi onemogućili donošenje odluka preglasavanjem u pitanjima koja direktno zadiru u nadležnosti Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji i prava srpskog i drugog nealbanskog stanovništva u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija.

Đ) imovinska pitanja moraju da budu trajno rešena u skladu sa važećim međunarodnim konvencijama, opšteprihvaćenim pravnim principima i standardima, a svakako radi uspostavljanja pravne sigurnosti i stabilnog poslovnog i investicionog okruženja na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija.

III. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ove rezolucije nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE PO HITNOM POSTUPKU

Neophodno je da se predložena rezolucija donese po hitnom postupku kako bi se, u što kraćem roku, zauzeli stavovi i opredelio dalji pravac delovanja državnih organa i drugih javnih činilaca po tom pitanju i time sprečilo nastupanje štetnih posledica po rad organa i organizacija.